

[AM2023.01.17V]

Retten i Hjørrings DOM - 14. februar 2020 - MEST-5953/2018 - 5100-88130-00053-16

Anklagemyndigheden mod *Tiltalte1*, født maj 1951, *Tiltalte2*, født marts 1954, *Tiltalte3*, født november 1980, *Tiltalte4*, født marts 1951 og *Foreningen Tiltalte5*, cvr-nummer ...

Anklageskrift er modtaget den 11. december 2018.

Tiltalte1, *Tiltalte2*, *Tiltalte3*, *Tiltalte4* og *Foreningen Tiltalte5* er tiltalt for

1.

Foreningen Tiltalte5:

kystbeskyttelseslovens § 16, stk. 1, nr. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 3 (nu § 3, stk. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 4),

ved i juni 2016 at være ansvarlig for, at der på kyststrækningen ud for *Vej1* og *Vej2* ved *By1* blev udført kystbeskyttelsesforanstaltninger uden forudgående tilladelse fra miljø- og fødevareministeren, idet der blev udlagt ca. 650 ton granitsten på stranden.

1a.

Tiltalte4:

kystbeskyttelseslovens § 16, stk. 1, nr. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1 (nu § 3, stk. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1)

ved i juni 2016 i forening med *Tiltalte1* og *Tiltalte2*, som formand/tegningsberettiget for *Foreningen Tiltalte5* og med fuldmagt til foreningens konto i *Bank* at have deltaget i forbindelse med de i forhold 1 beskrevne, ulovlige kystbeskyttelsesforanstaltninger, idet han indbetalte penge til foreningen med henblik på, at der kunne foretages kystbeskyttelse, samt deltog i beslutningen om eller accepterede, at der uden forudgående tilladelse skulle udlægges sten på stranden.

1b.

Tiltalte1:

kystbeskyttelseslovens § 16, stk. 1, nr. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1, (nu § 3, stk. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1),

ved i juni 2016 i forening med *Tiltalte4* og *Tiltalte2* som medlem af *Foreningen Tiltalte5* at have deltaget i forbindelse med de i forhold 1 beskrevne, ulovlige kystbeskyttelsesforanstaltninger, idet han indbetalte til *Foreningen Tiltalte5* med henblik på, at der kunne foretages kystbeskyttelse, samt deltog i beslutningen

om, at der uden forudgående tilladelse skulle udlægges sten på stranden, ligesom han bestilte entreprenørforretningen *Virksomhed1* til at udlægge granitstenene på kyststrækningen samt anviste, hvor stenen skulle placeres.

1c.

Tiltalte2:

kystbeskyttelseslovens § 16, stk. 1, nr. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1, (nu § 3, stk. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1)

ved i juni 2016 i forening med *Tiltalte1* og *Tiltalte4* at have deltaget i forbindelse med de i forhold 1 beskrevne, ulovlige kystbeskyttelsesforanstaltninger, idet hun som fuldmagtshaver til *Foreningen Tiltalte5s* konto i *Bank* samt med adgang til kontoens netbank, administrerede foreningen konto, hvortil der blev indbetalt beløb til kystsikring med viden om eller accept af, at pengene skulle bruges til ulovlig kystsikring og hvorfra hun den 23. juni 2016 overførte 299.930,75 kr. til entreprenørvirksomheden *Virksomhed1* for udlægning af ca. 650 ton sten som kystbeskyttelsesforanstaltning som i forhold 1 beskrevet.

2.

Foreningen Tiltalte5:

kystbeskyttelseslovens § 16 stk. 1 jf. § 20, stk. 1 nr. 1 jf. stk. 3 (nu § 3, stk. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1 jf. stk. 4) og naturbeskyttelseslovens § 89, stk. 1 nr. 1, jf. stk. 4, jf. § 8, stk. 1, og bekendtgørelse om klitfredning § 1, jf. § 8,

ved i tiden mellem den 11. december 2017 og den 22. december 2017 at være ansvarlig for, at der blev gravet/fjernet sand og beplantning fra klitten ved ejendommene, *Adresse1* og *Adresse2*, *Adresse3*, samt *Adresse4*, materiale som sammen med sand/beplantning fra flere af de øvrige ejendomme på adresser på *Vej1* og *Vej2* blev skubbet ud over skrænten, ligesom der blev placeret granitsten og beton på/ved skrænten og på stranden ud for *Vej2* og *Vej1* syd for *By1* by.

2a.

Tiltalte1:

kystbeskyttelseslovens § 16 stk. 1 jf. § 20, stk. 1 nr. 1 (nu § 3, stk. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1) og naturbeskyttelseslovens § 89, stk. 1 nr. 1, jf. § 8, stk. 1, og bekendtgørelse om klitfredning § 1, jf. § 8,

ved i tiden forud for den 11. december 2017 og frem til den 22. december 2017 i forening med *Tiltalte4*, *Tiltalte2* og *Tiltalte3* som medlem af og indbetaler til *Foreningen Tiltalte5* at have deltaget i forbindelse med de i forhold 2 beskrevne, ulovlige kystbeskyttelsesforanstaltninger, idet han deltog i beslutningen om den ulovlige kystsikring, samt hos *Virksomhed2* bestilte entreprenørmaskiner til udførelse af afgravningsarbejdet bl.a. i det klitfredede areal, deltog i arbejdets udførelse samt deltog i forbindelse med, at der blev udlagt sten og udhældt beton som beskrevet i forhold 2.

2b.

Tiltalte2:

kystbeskyttelseslovens § 16 stk. 1 jf. § 20, stk. 1 nr. 1 (nu § 3, stk. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1) og naturbeskyttelseslovens § 89, stk. 1 nr. 1, jf. § 8, stk. 1, og bekendtgørelse om klitfredning § 1, jf. § 8,

ved i tiden forud for den 11. december 2017 og frem til den 22. december 2017 i forening med *Tiltalte4*, *Tiltalte1* og *Tiltalte3* at have deltaget i forbindelse med de i forhold 2 beskrevne, ulovlige kystbeskyttelsesforanstaltninger, idet hun som fuldmagtshaver til *Foreningen Tiltalte5s* konto i *Bank* samt med adgang til kontoens netbank, administrerede foreningen konto, hvortil der blev indbetalt beløb til kystsikring og med viden om eller accept af, at pengene skulle bruges til ulovlig kystsikring og hvorfra hun efterfølgende betalte *Virksomhed2* for leje af maskiner og via *Virksomhed3* tillige betalte *Virksomhed4* for betonen.

2c.

Tiltalte4:

kystbeskyttelseslovens § 16 stk. 1 jf. § 20, stk. 1 nr. 1 (nu § 3, stk. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1) og naturbeskyttelseslovens § 89, stk. 1 nr. 1, jf. § 8, stk. 1, og bekendtgørelse om klitfredning § 1, jf. § 8,

ved i tiden forud for 11. december 2017 og frem til den 22. december 2017 i forening med *Tiltalte1*, *Tiltalte2* og *Tiltalte3* som formand/tegningsberettiget for *Foreningen Tiltalte5* og med fuldmagt til foreningens konto i *Bank* at have deltaget i forbindelse de i forhold 2 beskrevne, ulovlige kystbeskyttelsesforanstaltninger, idet han indbetalte til foreningen med henblik på at der kunne foretages kystbeskyttelse uden tilladelse, ligesom han deltog i beslutningen om eller accepterede, at der uden forudgående tilladelse skulle afgraves sand mv. og udlægges sten og beton som i forhold 2 beskrevet.

2d.

Tiltalte3:

kystbeskyttelseslovens § 16 stk. 1 jf. § 20, stk. 1 nr. 1 (nu § 3, stk. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1) og naturbeskyttelseslovens § 89, stk. 1 nr. 1, jf. § 8, stk. 1, og bekendtgørelse om klitfredning § 1, jf. § 8,

ved i tiden mellem den 11. december 2017 og den 22. december 2017 i forening med *Tiltalte4*, *Tiltalte1* og *Tiltalte2* at have at have deltaget i forbindelse de i forhold 2 beskrevne, ulovlige kystbeskyttelsesforanstaltninger idet han deltog i afgravning/fjernelse af sand og beplantning fra klitten ved ejendommene, *Adresse1* og *Adresse2*, *Adresse3*, samt *Adresse4*, samt kørte materialet herfra samt fra andre ejendomme på adresser på *Vej2* og *Vej1* ud over klitten, ligesom han deltog i arbejdet med udlægning af sten og samt bestilte firmaet *Virksomhed4* til at levere betonen, deltog i udlægningen, ligesom han foranledigede, at regningen til *Virksomhed4* blev betalt.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bødestraf.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om følgende bøder:

Foreningen Tiltalte5: 100.000 kr.

Tiltalte1: 100.000 kr.

Tiltalte4: 100.000 kr.

Tiltalte2: 50.000 kr.

Tiltalte3: 75.000 kr.

Tiltalte *Tiltalte1* har nægtet sig skyldig.

Tiltalte *Tiltalte4* har nægtet sig skyldig.

Tiltalte *Tiltalte2* har nægtet sig skyldig.

Tiltalte *Tiltalte3* har nægtet sig skyldig.

Tiltalte *Foreningen Tiltalte5* har ikke været repræsenteret under sagen.

De tiltaltes forsvarer har gjort gældende, at der ikke eksisterer en forening ved navn "*Foreningen Tiltalte5*".

Sagens oplysninger Forklaringer

De tiltalte har ikke afgivet forklaring.

[FORKLARINGER UDELADT]

Øvrige oplysninger

Det fremgår af retsbogen af 29. januar 2020, hvilke bilag, der har været dokumenteret. Retsbogen af den 29. januar 2020 indeholder også anklagemyndighedens og forsvarerens bemærkninger til de dokumenterede bilag.

Der har bl.a. været fremlagt en korrespondance imellem Kystdirektoratet og *Tiltalte1*, herunder bilag 1.8, som er en afgørelse af 9. februar 2016 fra Kystdirektoratet sendt til *Tiltalte1*, hvoraf fremgår, at der gives afslag på lovliggørelse af en iværksat kystsikring med halmballer.

Bilag 1.9 er en ansøgning af 29. december 2015 til Kystdirektoratet om kystsikring af en strækning ved *By1*, indgivet af *Kystsikringsforening*, fremsendt og underskrevet af blandt andre *Tiltalte1*. Den 28. april 2016 gav Kystdirektoratet jf. bilag 1.19 afslag på den ansøgte kystsikring, og afslaget er ikke påklaget.

Der har endvidere været fremlagt anmeldelsesrapporter, fotos, kortmateriale, fakturaer og bankbilag, herunder kontoudtog.

Anklagemyndigheden og de tiltalte er enige om, at retten ved sagens afgørelse kan lægge til grund, at Natura 2000-plan 2016-2021, ... og ..., Natura 2000-område nr. ..., habitatområde ... var gældende på de i anklageskriftet angivne tidspunkter.

Forsvarerne har i forbindelse med proceduren fremlagt en udskrift fra Naturstyrelsens hjemmeside om den gældende Natura 2000-plan og udpegningsgrundlaget. Det fremgår heraf blandt andet, at dette Natura 2000-område er specielt udpeget på grundlag af en væsentlig tilstedeværelse af naturtyperne havtornklit, kystklint og grå/grøn klit.

Af områdebeskrivelsen for Natura 2000-området fremgår blandt andet, at områderne kortlagt som kystklint er i god tilstand.

Af punkt 3.1 "Overordnet målsætning for Natura 2000-området" fremgår følgende:

"Det overordnede mål for området er:

At naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget opnår gunstig bevaringsstatus. Dette indebærer en bevarelse af området med veludviklede vandremiler og kystklinter i fri dynamik, samt et lysåbent, varieret og sammenhængende klitlandskab, med veludviklede havtornklitter, med lavtvoksende klit-typer og kalkoverdrev imellem.

Områdets truede naturtyper sikres. Det sikres desuden, at området udvikler sig i fri dynamik og med en klitdæmpning, der både sikrer en vis dynamik og samtidig sikrer områdets værdifulde naturtyper.

Områdets naturlige sammenhæng sikres i form af en hensigtsmæssig drift/pleje og en lav næringsstofbelastning."

Punkt 3.2 indeholder de konkrete målsætninger for området, og det fremgår heraf blandt andet, at det samlede areal af naturtypen/levestedet skal være stabilt eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det.

I punkt 3.3 om modstridende naturinteresser fremgår, at en målsætning om gunstig bevaringsstatus for en bestemt naturtype kan indebære en nedprioritering af en anden naturtype eller art, og det er nødvendigt at foretage et valg. Havtornklitter bør ikke brede sig yderligere på bekostning af kalkoverdrev og grønklitter.

De tiltalte er ikke tidligere straffet af betydning for denne sag.

Rettenns begrundelse og afgørelse

Efter bevisførelsen lægges det til grund, at der i juni 2016 på kyststrækningen ved klintfoden ud for *Vej1* og *Vej2* i *By1* blev udlagt ca. 650 ton granitsten på stranden. Retten har herved lagt vægt på anmeldelsen fra Kystdirektoratet, de fremlagte fotos og de afgivne vidneforklaringer vedrørende forhold 1, herunder den af *Vidne1* afgivne forklaring. Ud fra oplysningerne om arbejdets udførelse, herunder de af vidnerne *Vidne1*, *Vidne2* og *Vidne3* afgivne forklaringer lægges det til grund, at arbejdet er udført med henblik på kystsikring. Da arbejdet blev udført uden forudgående tilladelse fra Miljø- og fødevareministeren, var denne kystsikring ulovlig, jf. kystbeskyttelseslovens § 16, stk. 1, nr. 1 nu § 3, stk. 1.

Efter bevisførelsen lægges det til grund, at der i tiden mellem den 11. december 2017 og den 22. december 2017 blev gravet/fjernet sand og beplantning fra klitten ved de i anklageskriftet anførte ejendomme, og at det afgravede materiale fra flere ejendomme på adresser på *Vej1* og *Vej2* blev skubbet ud over skrænten på kystklinten, ligesom der blev placeret granitsten og beton på eller ved skrænten og på stranden ud for *Vej2* og *Vej1* syd for *By1* by. Retten har herved lagt vægt på de afgivne vidneforklaringer vedrørende forhold 2, samt billed- og kortmateriale. Retten har også lagt vægt på den af vidnet *Vidne4* afgivne forklaring, selv om *Vidne4* har omtalt *Adresse1* som *Adresse3*. Efter karakteren af de omfattende foranstaltninger finder retten, at disse må karakteriseres som bestræbelser på etablering af såkaldt hård kystsikring. Da der ikke er givet tilladelse til udførelsen af denne kystsikring, er den ulovlig, jf. kystbeskyttelseslovens § 16, stk. 1 nu § 3, stk. 1. På grundlag af kortmaterialet og den af vidnet *Vidne2* afgivne forklaring lægges det til grund, at gravearbejdet også er udført på arealer, der er omfattet af klitfredningen.

Tiltalte1, der er gift med *Tiltalte2*, var ejer af ejendommen beliggende *Adresse1*. *Tiltalte3* er *Tiltalte1* og *Tiltalte2*s svigersøn.

Efter bevisførelsen, herunder den af vidnet *Vidne1* afgivne forklaring lægges det til grund, at det var firmaet *Virksomhed1*, der udlagde granitstenene i forhold 1. *Vidne1* har til politiet oprindeligt forklaret, at den første kontakt til *Virksomhed1* om udlægning af stenene var fra *Tiltalte1*. Han har ikke i retten afvist forklaringerne til politirapporten, men har ikke kunnet huske det. *Vidne1* har i retten forklaret, at *Tiltalte1* var til stede og deltog i anvisningen af, hvor stenene skulle placeres. Det findes herefter bevist, at tiltalte *Tiltalte1* deltog i beslutningen om uden forudgående tilladelse at udlægge stenene på stranden, ligesom han i hvert fald var kontaktperson til entreprenørforretningen *Virksomhed1* for ordren, og at han deltog i anvisningen af, hvor stenene skulle placeres.

Anklagemyndigheden har dokumenteret en række bankbilag, jf. retsbogen af 29. januar 2020 side 5 og bilag 1.26a. Anklagemyndigheden har dokumenteret fakturaen fra *Virksomhed1*, og vidnet *Vidne1* er afhørt om betalingen heraf. Det fremgår af bankbilagene, at kontoen i *Bank* er oprettet den 13. juni 2016, og kontohaver er anført som *Foreningen Tiltalte5*, som er *Tiltalte4*s privatadresse. Det fremgår også, at *Tiltalte2* var den eneste, der havde fuldmagt til netbank, knyttet til kontoen, som flere har foretaget indbetalinger til, herunder *Tiltalte4* og *Tiltalte1*. På grundlag af bankoplysningerne og oplysningerne fra entreprenørfirmaet *Virksomhed1* lægges det til grund, at *Tiltalte2* fra kontoen i *Bank*, der var registreret som tilhørende *Foreningen Tiltalte5* kort tid efter kontoens oprettelse, nemlig den 23. juni 2016 overførte 299.930,75 kr. til entreprenørfirmaet *Virksomhed1* som betaling for udlægningen af de ca. 650 ton sten i forhold 1 som ulovlig kystbeskyttelsesforanstaltning.

Selv om anklagemyndigheden ikke har fremlagt et stiftelsesdokument, vedtægter eller beslutningsreferater vedrørende *Foreningen Tiltalte5* finder retten på grundlag af de fremlagte oplysninger fra *Bank* tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at der er stiftet en juridisk person benævnt *Foreningen Tiltalte5*, og retten finder efter oplysningerne om foreningens aktiviteter, at den udgør et selvstændigt strafsubjekt, jf. straffelovens kapitel 5. Det kan ikke føre til et andet resultat, at bestilleren af arbejdet har anmodet entreprenørfirmaet *Virksomhed1* om at sende regningen til foreningen eller firmaet "*Virksomhed5*", hvis navn også fremgår af overførsler og betalingsbilag.

For så vidt angår *Tiltalte4* personligt bemærkes, at han står som opretter af og som fuldmagtshaver til foreningens konto, der også er knyttet til hans privatadresse. Det findes derfor bevist, at *Tiltalte4* har haft en aktiv rolle i oprettelsen af kontoen, og han har i sit indbetalingsbilag anført, at det angår kystsikring.

Det er bevist, at grundejerne i området, herunder de tiltalte *Tiltalte4* og *Tiltalte1* i flere sammenhænge deltog i drøftelser om kystsikring i området, herunder i *Grundejerforening*. Der er fremlagt flere ansøgninger om kystsikring og korrespondance mellem Kystdirektoratet og grundejerne om kystsikring blandt andet om den ulovlige kystsikring med halmballer. Retten finder det bevist, at de tiltalte *Tiltalte1*, *Tiltalte4* og *Tiltalte2* har været bekendt med, at der krævedes en tilladelse til etablering af kystsikring, og at der ikke var givet tilladelse til udlægning af stenene. Disse tiltalte og *Foreningen Tiltalte5* findes herefter skyldige i overensstemmelse med tiltalen i anklageskriftets forhold 1, 1a, 1b og 1c.

Vedrørende forhold 2 lægges det efter bevisførelsen til grund, at *Virksomhed2* udlejede entreprenørmaskiner, som blev anvendt til kystsikringsarbejdet, og at *Virksomhed4* leverede betonen. Regningen for leje af maskinerne skulle efter anmodning sendes til "*Virksomhed5*" på mailadressen *Virksomhed5.com*. Vidnet *Vidne5* har forklaret, at maskinerne skulle leveres på en adresse på *Vej1*, og at han efter leveringen kørte derud, fordi en af maskinerne var gået i stykker. Han talte da med en yngre mand, og en ældre mand førte den anden maskine.

Anklagemyndigheden har også vedrørende forhold 2 dokumenteret fakturaer og bankbilag, jf. retsbogen 29. januar 2020 side 6 og 7. Retten finder det på baggrund af bilagene bevist, at fakturaen fra *Virksomhed2* er betalt med penge fra kontoen tilhørende *Foreningen Tiltalte5*.

For så vidt angår den leverede beton har vidnet *Vidne6* forklaret, at han var ansat som blandemester ved *Virksomhed4* i Hjørring i 2017, og at han i december 2017 havde to lastbiler ude ved *By1*, hvor der blev hældt noget beton ud. Han har forklaret, at *Tiltalte3* ringede og bestilte betonen nogle dage før, den skulle bruges. Han kendte *Tiltalte3*, som tidligere havde bestilt beton hos dem, og han kunne genkende *Tiltalte3s* stemme. På den baggrund lægges det til grund, at *Tiltalte3* var bestiller af betonen. For så vidt angår betalingen af betonen lægger retten på grundlag af bilag 2.54 til grund, at *Tiltalte3* har lagt pengene ud, og at disse efterfølgende er betalt af *Foreningen Tiltalte5* til *Tiltalte3*.

Vidne7 har forklaret, at han i december 2017 var ansat som pumpefører ved *Virksomhed4*, og at han deltog i udlægning af beton ved klinten i *By1*. Betonen skulle leveres til *Adresse1*, og arbejdet blev udført i mørke

omkring kl. 06.15. Han har endvidere forklaret, at der til stedet ankom to mænd, som sagde, at de sten, som lå ned ad skrænten skulle støbes sammen, hvorefter han stillede bilen an og lagde to læs betonen ned imellem stenene. Han har endvidere forklaret, at der var en tysker i sommerhuset, og anklagemyndigheden og forsvareren er enige om, at retten kan lægge til grund, at sommerhuset *Adresse1* på daværende tidspunkt var udlejet til en tysker. Retten finder det herefter ubetænkeligt at lægge til grund, at de to mænd, der deltog i og anviste pumpeføreren, hvorledes betonen skulle udlægges, er *Tiltalte3* og *Tiltalte1*.

Ud fra oplysningerne i bankbilagene lægger retten også vedrørende forhold 2 til grund, at *Tiltalte4* har indbetalt beløb til *Foreningen Tiltalte5* med henblik på udførelse af ulovlig kystsikring, og at *Tiltalte2* har forestået betalingen, jf. forhold 2b.

Ud fra en samlet bedømmelse af oplysningerne om forhold 2, som også skal sammenholdes med oplysningerne om forhold 1, findes det bevist, at både *Foreningen Tiltalte5* og de tiltalte *Tiltalte1*, *Tiltalte2*, *Tiltalte4* og *Tiltalte3* er skyldige i overensstemmelse med anklageskriftet i sagens forhold 2, 2a, 2b, 2c og 2d. Det bemærkes herved, at retten også for *Tiltalte3s* vedkommende finder det bevist, at han har været bekendt med, at der skulle gives tilladelse til kystsikring, og at en sådan ikke forelå. Retten har herved blandt andet lagt vægt på, at betonen er hældt ned af skrænten i mørke meget tidligt om morgenen umiddelbart før jul.

Ved sagens afgørelse lægges det på grundlag af oplysningerne i afgørelserne fra Kystdirektoratet i ansøgningerne om kystsikring og den af vidnet *Vidne2* fra Kystdirektoratet afgivne forklaring til grund, at det var nødvendigt at foretage kystsikring på strækningen foran *Vej1* og *Vej2* ved klinten i *By1* for at undgå, at ejendomme i området skulle falde i havet. Det bemærkes herved også, at flere sommerhusejere, herunder *Tiltalte1* i henhold til byggeloven har fået påbud om at rømme deres sommerhuse, da det var farligt at opholde sig i dem. Det lægges efter skrivelserne fra Kystdirektoratet til grundejerne, herunder til *Tiltalte1* til grund, at grundejerne var vejledt om mulighederne for at etablere kystsikring ved sandfodring.

Vestre Landsret har i dom af 20. maj 2019, trykt i TfK2019 side 1039 stadfæstet Hjørring rets dom af 4. juni 2018. Sagen angik overtrædelse af naturbeskyttelsesloven og kystbeskyttelsesloven, idet en grundejer for at beskytte sin ejendom imod at falde i havet foretog nogle ulovlige tiltag til kystsikring. Vestre Landsret fastslog i dommen, at den pågældende grundejer ikke var straffri med henvisning til straffelovens § 14, da der var tale om resultatet af naturens gang, ligesom landsretten heller ikke fandt, at grundlovens § 73 om ejendomsrettens ukrænkelighed berettigede grundejeren til at forsøge at sikre sin ejendom i strid med naturbeskyttelsesloven og kystbeskyttelsesloven, fordi havet åd sig ind på kysten.

De tiltalte i denne sag har ligeledes påstået frifindelse med henvisning til straffelovens § 14. Retten finder ikke, at der foreligger omstændigheder i denne sag, der adskiller sig fra den af landsretten pådømte. Derfor er der ikke grundlag for at statuere straffrihed efter straffelovens § 14 og heller ikke, at handlingerne er værnet af grundlovens § 73.

De tiltalte har også gjort gældende, at de skal frifindes, fordi de danske myndigheder ved forvaltningen af Natura2000 området har tilsidesat sin handlepligt efter habitatdirektivet ved at have undladt at sikre naturtyper og levesteder imod naturens udvikling, og at det ikke kun er klinten, men det udpegede Natura2000

område som helhed, som skal bevares imod naturens udvikling, så beskyttet natur og levesteder ikke forsvinder helt eller delvist. De tiltalte har anført, at de handlinger, der er beskrevet i anklageskriftet, må karakteriseres som naturbeskyttelsesforanstaltninger, og at den omstændighed, at myndighederne ikke har taget initiativ til at få dem fjernet, er udtryk for, at myndighederne finder handlingerne relevante og egnede til at sikre Natura2000 området i forhold til udpegningsgrundlaget.

Det fremgår af den gældende Natura2000 plan, at der er tale om et areal på 292 hektar, hvoraf 20 er stats-ejet. Udpegningsgrundlaget fremgår af punkt 2.1 og målsætningerne fremgår af punkt 3, 3.1 og 3.2. Modstridende naturinteresser er berørt i punkt 3.3. Efter bevisførelsen lægges det på grundlag af oplysningerne i Natura2000 planen og den af vidnet *Vidne2* afgivne forklaring til grund, at ingen af sommerhusene var beliggende i Natura2000 området, og at udpegningsgrundlaget efter Natura2000 planen på den for sagen relevante strækning alene var klinten og en del af stranden ved klintfoden. Der er efter bevisførelsen ikke grundlag for at statuere, at de danske myndigheder har administreret i strid med Natura2000 planens udpegningsgrundlag på den berørte strækning. Retten har herved lagt vægt på oplysningerne i punkt 3.1 og 3.2 i Natura2000 planen, hvoraf blandt andet fremgår, at der skal sikres veludviklede vandrekitter og kystkliner i fri dynamik, samt på den af vidnet *Vidne2* afgivne forklaring om naturtypen "kystklint". Det bemærkes herved, at der efter bevisførelsen ikke er grundlag for at statuere, at der i den del af Natura2000 området, der er omfattet af sagen, foreligger modstridende naturinteresser, som beskrevet i Natura2000 planens punkt 3.3.

Der er allerede derfor ikke grundlag for at frifinde de tiltalte med henvisning til, at de danske myndigheder har tilsidesat sin handlepligt ved administrationen af Natura2000 området. Retten finder i øvrigt ikke, at de handlinger, de tiltalte er fundet skyldige i, ville have været straffri, selvom det måtte antages, at de danske myndigheder havde administreret i strid med Natura2000 udpegningen.

De tiltalte har til støtte for frifindespåstanden endvidere påberåbt sig Den Europæiske Menneskerettighedskonventions bestemmelser om beskyttelse af ejendomsretten og præmis 135 og 136 i sagen "Case of Öneriyildiz v. Turkey" i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 30. november 2004. Retten finder, at den påberåbte afgørelse omhandler andre problemstillinger end dem, der er til pådømmelse i denne sag. Retten finder derfor ikke, at den handlepligt, som domstolen omtaler i præmis 135 og 136 kan overføres til en situation, hvor sommerhuse var i fare for at styrte i havet på grund af naturens gang.

Anklagemyndigheden har ikke bestridt, at de EU-retlige regler og principper, de tiltalte har påberåbt sig til støtte for frifindespåstanden, er direkte anvendelige i retsforholdet mellem det offentlige og de tiltalte. Retten skal også anvende disse regler og principper ved sagens afgørelse.

Retten finder ikke grundlag for at statuere, at de danske regler om kystbeskyttelse, naturbeskyttelse og klitfredning er i strid med de europæiske menneskerettigheder og principper for pålæggelse af strafansvar, hvorfor der heller ikke er grundlag for at frifinde de tiltalte med henvisning hertil. Proportionalitetsprincippet er også gældende i dansk ret og kommer i denne sag til udtryk ved vurderingen af sammenhængen mellem de strafbare handlingers karakter og den idømte straf.

Herefter, og idet det af de tiltalte i øvrigt anførte ikke kan føre til et andet resultat, er der ikke grundlag for at frifinde de tiltalte med henvisning til fællesskabsrettens regler og principper, ligesom der ikke er anledning til at foretage en præjuridicel forelæggelse for EU-Domstolen af de EU-retlige spørgsmål, der har været til pådømmelse. Det bemærkes herved, at Vestre Landsret i afgørelsen TFK 2019 side 1039 har haft mulighed for at træffe bestemmelse om præjudiciel forelæggelse for EU-Domstolen, hvis landsretten havde fundet grundlag for det. Det kan ikke føre til et andet resultat, at landsrettens dom ikke indeholder oplysninger om, hvorvidt området også var udpeget som Natura 2000 område. Det bemærkes også, at retten i henhold til den danske retsplejelov ikke er sidste instans for prøvelsen.

Foreningen Tiltalte5 straffes med en bøde på 100.000 kr., jf. kystbeskyttelseslovens § 16, stk. 1, nr. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 3 (nu § 3, stk. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 4) og kystbeskyttelseslovens § 16 stk. 1 jf. § 20, stk. 1 nr. 1 jf. stk. 3 (nu § 3, stk. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1 jf. stk. 4) og naturbeskyttelseslovens § 89, stk. 1 nr. 1, jf. stk. 4, jf. § 8, stk. 1, og bekendtgørelse om klitfredning § 1, jf. § 8.

Tiltalte1 straffes med en bøde på 100.000 kr., jf. kystbeskyttelseslovens § 16, stk. 1, nr. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1, (nu § 3, stk. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1) og kystbeskyttelseslovens § 16 stk. 1 jf. § 20, stk. 1 nr. 1 (nu § 3, stk. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1) og naturbeskyttelseslovens § 89, stk. 1 nr. 1, jf. § 8, stk. 1, og bekendtgørelse om klitfredning § 1, jf. § 8.

Tiltalte2 straffes med en bøde på 50.000 kr., jf. kystbeskyttelseslovens § 16, stk. 1, nr. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1, (nu § 3, stk. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1) og kystbeskyttelseslovens § 16 stk. 1 jf. § 20, stk. 1 nr. 1 (nu § 3, stk. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1) og naturbeskyttelseslovens § 89, stk. 1 nr. 1, jf. § 8, stk. 1, og bekendtgørelse om klitfredning § 1, jf. § 8.

Tiltalte3 straffes med en bøde på 75.000 kr., jf. kystbeskyttelseslovens § 16 stk. 1 jf. § 20, stk. 1 nr. 1 (nu § 3, stk. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1) og naturbeskyttelseslovens § 89, stk. 1 nr. 1, jf. § 8, stk. 1, og bekendtgørelse om klitfredning § 1, jf. § 8.

Tiltalte4 straffes med en bøde på 100.000 kr., jf. kystbeskyttelseslovens § 16, stk. 1, nr. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1 (nu § 3, stk. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1) og kystbeskyttelseslovens § 16 stk. 1 jf. § 20, stk. 1 nr. 1 (nu § 3, stk. 1, jf. § 20, stk. 1, nr. 1) og naturbeskyttelseslovens § 89, stk. 1 nr. 1, jf. § 8, stk. 1, og bekendtgørelse om klitfredning § 1, jf. § 8.

Ved strafudmålingen har retten lagt vægt på forholdenes karakter og grovhed. Retten har herunder lagt vægt på, at der i området blandt grundejerne var drøftelser om forskellige slags kystsikring, og at det må have stået de tiltalte *Tiltalte1*, *Tiltalte2*, *Tiltalte3* og *Tiltalte4* klart, at de foretagne handlinger måtte karakteriseres som betydelige indgreb i naturen på stedet, ligesom de var bekendt med, at der var givet afslag på ansøgninger om hård kystsikring og med baggrunden for afslagene. Det bemærkes herved, at der ikke er grundlag for at antage, at myndighederne har varetaget usaglige hensyn ved behandlingen af de indsendte ansøgninger om kystsikring på stedet. Retten har endvidere lagt vægt på, at der var stiftet en forening til håndtering af bestillinger og betalinger, således at bestillernes og betalernes identitet bortset fra bestillingen af betonen ikke var umiddelbar kendelig for de involverede leverandører og entreprenøren.

Bødernes størrelse er fastsat ud fra de tiltaltes roller i sagen.

For så vidt angår størrelsen af de idømte bøder har retten endelig lagt vægt på størrelsen af den bøde, som Vestre Landsret idømte grundejeren i TfK2019 side 1039, hvor de af grundejeren iværksatte handlinger må karakteriseres som mindre omfattende end dem, der er til pådømmelse i denne sag.

Anklagemyndigheden har redegjort for sagsbehandlingstidens forløb. Når henses til sagens karakter finder retten ikke grundlag for at statuere, at der har været en så lang sagsbehandlingstid, at dette skal medføre en reduktion i bøderne, jf. herved de principper, Højesteret udtalte i en række afgørelser, gengivet i UFR2012. Det bemærkes, at sagsbehandlingstiden i retten ikke skyldes hverken rettens eller anklagemyndighedens forhold.

Der er ikke fremkommet oplysninger om de tiltaltes indkomst på gerningstidspunktet, hvorfor der heller ikke af den grund er grundlag for at nedsætte bøderne.

Forvandlingsstraffen for de bøder, *Tiltalte1*, *Tiltalte2*, *Tiltalte3* og *Tiltalte4* er idømt fastsættes som nedenfor bestemt.

Thi kendes for ret:

Foreningen Tiltalte5 skal betale en bøde på 100.000 kr.

Tiltalte1 skal betale en bøde på 100.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 40 dage.

Tiltalte2 skal betale en bøde på 50.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 20 dage.

Tiltalte3 skal betale en bøde på 75.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 30 dage.

Tiltalte4 skal betale en bøde på 100.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 40 dage.

De tiltalte skal betale sagens omkostninger.

.....

Vestre Landsrets 8. afdelings DOM - 17. januar 2023 - S-0553-20

(dommerne Claus Rohde, Torben Geneser og Marie Kathrine Nielsen) i ankesag

Anklagemyndigheden mod *Tiltalte1*, født maj 1951, *Tiltalte2*, født marts 1954, *Tiltalte3*, født november 1980 og *Tiltalte4*, født marts 1951, (alle advokat Anders Stoltenberg, København, og advokat Hans Sønderby Christensen, Randers)

Retten i Hjørring har den 14. februar 2020 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. MEST5953/2018).

Påstande

De tiltalte har principalt påstået dommen ophævet og sagen hjemvist til fornyet behandling ved byretten, subsidiært frifindelse og mere subsidiært formildelse. De tiltalte har desuden i et processkrift af 14. februar 2022 nedlagt påstand om, at sagen afvises, og at byrettens dom ophæves.

Anklagemyndigheden har med henvisning til sagsbehandlingstiden nedlagt endelig påstand om, at de tiltalte *Tiltalte1*, *Tiltalte2* og *Tiltalte4* hver skal idømmes en bøde på 47.500 kr., og at tiltalte *Tiltalte3* skal idømmes en bøde på 35.000 kr.

Supplerende oplysninger

I "Processkrift A med forsvarrets hovedpunkter" af 14. september 2020 redegjorde advokat Hans Sønderby Christensen for sine synspunkter vedrørende blandt andet habitatdirektivet, EU-Domstolens praksis, Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, EU-retten, Natura 2000-planen og Natura 2000området.

I "Forsvarets processkrift B" af 22. september 2020 uddybede advokat Hans Sønderby Christensen og advokat Anders Stoltenberg disse synspunkter.

I mail af 7. oktober 2020 anmodede advokat Hans Sønderby Christensen om forelæggelse af en række spørgsmål for EU-Domstolen. Anklagemyndigheden protesterede i brev af 29. oktober 2020 mod begæringen. Landsretten besluttede den 9. november 2020, at der først ville blive truffet afgørelse om, hvorvidt der skulle ske forelæggelse for EU-Domstolen, når hovedforhandlingen var gennemført, således at landsretten herefter på baggrund af bevisførelsen og parternes procedure kunne tage stilling til, om sagen kunne afgøres på det foreliggende grundlag, eller om der skulle ske forelæggelse for EU-Domstolen.

Det fremgik af mailen af 7. oktober 2020 fra advokat Hans Sønderby Christensen, at forsvarerne vedrørende berømmelse af hovedforhandlingen kunne tilbyde den 9.-19. august og den 13.-24. september 2021. Hovedforhandlingen blev herefter berømmet til foretagelse over fire hele retsdage den 20.-23. september 2021.

I "Processkrift med direkte appel til landsretten om aktiv procesledelse på sagens faktum" af 9. november 2020 fremkom advokat Hans Sønderby Christensen og advokat Anders Stoltenberg med yderligere bemærkninger vedrørende spørgsmålet om forelæggelse for EU-Domstolen. Anklagemyndigheden fastholdt i brev af 23. december 2020, at der efter anklagemyndighedens opfattelse ikke var grundlag for præjudiciel forelæggelse. Landsretten henholdt sig i en retsbog af 8. januar 2021 til sin beslutning af 9. november 2020.

I "Forsvarets processkrift D" af 19. juli 2021 "Om forkert faktum og heraf afledt forkert retlig subsumption" gjorde advokat Hans Sønderby Christensen blandt andet gældende, at det ville stride mod EU-retten at dømme de tiltalte, og at byrettens dom hviler på et forkert faktum.

I et processkrift af 17. september 2021 nedlagde advokat Hans Sønderby Christensen påstand om ophævelse og hjemvisning. Advokaten gjorde gældende, at der forelå en krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, stk. 1, idet byrettens resultat og afgørelse var baseret på forklaringen afgivet af vidnet *Vidne2*.

I et andet processkrift af 17. september 2021 "Om kystsikringens forenelighed med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention" gjorde advokat Hans Sønderby Christensen gældende, at det vil stride mod Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og menneskerettighedsdomstolens praksis samt artikel 1 i tillægsprotokol 1 til konventionen at straffe de tiltalte.

I et tredje processkrift af 17. september 2021 "Om kystsikringens forenelighed med EU-retten og om forkert faktum i byrettens dom" fremkom advokat Hans Sønderby Christensen med en række synspunkter herom.

I et "Supplerende processkrift om ophævelse og hjemvisning" af 20. september 2021 gjorde advokat Hans Sønderby Christensen til støtte for påstanden om ophævelse og hjemvisning gældende, at der var begået rettergangsfejl i forbindelse med førelse af *Vidne2* som vidne i byretten.

Efter at hovedforhandlingen i ankesagen var påbegyndt den 20. september 2021, anmodede advokat Hans Sønderby Christensen i en mail af samme dato om, at sagen blev udsat til foråret 2022 med henblik på at afvente udfaldet af to civile sager ved Retten i Hjørring. I en mail af samme dato udtalte anklagemyndigheden sig imod en udsættelse af straffesagen. Under den fortsatte hovedforhandling den 21. september 2021 redegjorde forsvarerne for anmodningen om udsættelse, og anklagemyndigheden protesterede mod en udsættelse af sagen. Retsformanden tilkendegav efter votering, at spørgsmålet om udsættelse ville blive behandlet i forbindelse med votering af sagen. Der blev herefter afgivet forklaring af en række vidner. Da

vidnet Vidne6 havde forfald, blev sagen udsat på berømmelse af fortsat hovedforhandling af en hel dags varighed. Den 4. oktober 2021 blev den fortsatte hovedforhandling berømmet til den 28. februar 2022.

I "Processkrift med anmodning om anklagemyndighedens stillingtagen – subsidiært om efterforskning" af 6. oktober 2021 fremkom advokat Hans Sønderby Christensen med nogle spørgsmål til anklagemyndigheden vedrørende blandt andet naturtypen grå/grøn klit og klintens dynamik. I forlængelse heraf fremkom advokat Hans Sønderby Christensen ved brev af 21. oktober 2021 til anklagemyndigheden med en række synspunkter og spørgsmål. Anklagemyndigheden har herefter fremlagt et brev af 12. november 2021 fra Hjørring Kommune og et brev af 17. november 2021 fra Kystdirektoratet.

I et processkrift "Med begæring om bevisindhentning af sagkyndig, som ikke er part i sagen" af 12. januar 2022 anmodede advokat Hans Sønderby Christensen om iværksættelse af syn og skøn til besvarelse af nogle spørgsmål vedrørende naturtypen grå/grøn klit. Ved brev af 24. januar 2022 til advokat Hans Sønderby Christensen afslog anklagemyndigheden at iværksætte den begærede efterforskning, som efter anklagemyndighedens opfattelse ikke skønnedes relevant for straffesagen.

Ved mails af 3. og 7. februar 2022 indbragte advokat Hans Sønderby Christensen med henvisning til retsplejelovens § 746 anklagemyndighedens afslag for landsretten og fremkom i den forbindelse med en række synspunkter vedrørende blandt andet administrationen af Natura 2000-reglerne.

I "Forsvarets processkrift om sagens afvisning" af 14. februar 2022 nedlagde advokat Hans Sønderby Christensen påstand om, at straffesagen afvises, og at byrettens dom ophæves, idet han gjorde gældende, at der foreligger en med forældelse "lignende" grund, som udelukker straf, og at forholdet ikke er strafbart.

Anklagemyndigheden henholdt sig i et brev af 15. februar 2022 til sin afgørelse af 24. januar 2022 om ikke at iværksætte yderligere efterforskning.

Landsretten besluttede den 18. februar 2022, at der først ville blive truffet afgørelse om, hvorvidt der skulle ske yderligere efterforskning, når hovedforhandlingen var gennemført.

Landsretten kunne herefter på baggrund af bevisførelsen og parternes procedurer tage stilling til, om sagen kunne afgøres på det foreliggende grundlag, eller om der skulle ske yderligere efterforskning.

I et brev af 23. februar 2022 udtalte anklagemyndigheden sig imod sagens afvisning. I en mail af samme dato anmodede advokat Hans Sønderby Christensen herefter landsretten om principalt at afvise sagen, subsidiært at tillade den af forsvaret begærede bevisførelse.

Den fortsatte hovedforhandling den 28. februar 2022 blev aflyst som følge af, at advokat Hans Sønderby Christensen havde forfald.

Landsretten besluttede ved retsbog af 9. marts 2022, at der først ville blive taget stilling til synspunkterne i processkriftet af 14. februar 2022 fra advokat Hans Sønderby Christensen, når hovedforhandlingen var gennemført. Landsretten henholdt sig i øvrigt til retsbogen af 18. februar 2022.

Den fortsatte hovedforhandling blev herefter berammet til den 10. januar 2023, idet forsvarerne ikke havde mulighed for at deltage i den fortsatte hovedforhandling på et tidligere tidspunkt end uge 2 eller uge 3 i 2023.

I "Forsvarets processkrift af 6. januar 2023" redegjorde advokat Hans Sønderby Christensen nærmere for sine synspunkter vedrørende blandt andet Natura 2000-reglerne, habitatdirektivet, EU-Domstolens praksis, EU-retten, Natura 2000-planen og Natura 2000-området. Processkriftet var blandt andet vedlagt et bilag med "Temaer for eventuel forelæggelse" af spørgsmål for EU-Domstolen.

Forklaringer

Tiltalte *Tiltalte4* har for landsretten afgivet forklaring. De øvrige tiltalte har heller ikke for landsretten afgivet forklaring. Vidnerne *Vidne2*, *Vidne3*, *Vidne1*, *Vidne4*, *Vidne5*, *Vidne7* og *Vidne6* har for landsretten i det væsentlige forklaret som i 1. instans. Der er endvidere afgivet vidneforklaring af *Vidne8*.

[FORKLARINGER UDELAGT]

Personlige forhold

Tiltalte1 har den 22. oktober 2019 vedtaget et bødeforelæg af 9. september 2019 på 40.000 kr. vedrørende overtrædelse af dyreværnsloven m.v.

Tiltalte1 har den 29. oktober 2019 vedtaget et bødeforelæg af 20. september 2019 på 30.000 kr. vedrørende overtrædelse af dyreværnsloven m.v.

Landsrettens begrundelse og resultat

Der er ikke for landsretten oplyst omstændigheder, som kan begrunde en ophævelse af byrettens dom og hjemvisning af sagen, eller at sagen afvises.

Denne straffesag angår spørgsmålene, om de tiltalte har overtrådt kystbeskyttelsesloven, naturbeskyttelsesloven og bekendtgørelse om klitfredning ved, at der uden tilladelse blev udført kystbeskyttelsesforanstaltninger, at der blev foretaget ændring i tilstanden af klitfredede arealer, og at der blev gravet/fjernet sand og beplantning på klitfredede arealer. Straffesagen rejser herefter ikke spørgsmål om EU-retten, og der er derfor ikke grundlag for en præjudiciel forelæggelse for EU-Domstolen.

Landsretten finder på denne baggrund og efter det oplyste om de spørgsmål, der behandles i de verserende civile sager ved Retten i Hjørring mellem *Kystsikringsforening* som mandatar for medlemmer af foreningen og bl.a. Kystdirektoratet, ikke anledning til at udsætte straffesagen med henblik på at afvente gennemførelsen af syn og skøn eller afgørelsen i de civile sager (Retten i Hjørring j.nr. BS-10842/2017-HJO og BS46128/2019-HJO).

Den yderligere efterforskning, som forsvarerne har fremsat begæring om, skønnes at være uden betydning for straffesagen. Der er herefter ikke grundlag for at udsætte straffesagen med henblik på foretagelse af yderligere efterforskningsskridt.

Af de grunde, som byretten har anført, tiltrædes det også efter bevisførelsen for landsretten, at de tiltalte i forhold 1a-1c er fundet skyldige som sket med den præcisering vedrørende forhold 1b, at *Tiltalte1*, hvis han ikke bestilte *Virksomhed1* til at udlægge granitstenene, i hvert fald var kontaktperson til *Virksomhed1* for ordren.

Af de grunde, som byretten har anført, tiltrædes det også efter bevisførelsen for landsretten, at de tiltalte i forhold 2a-2d er fundet skyldige som sket med den begrænsning, at det ikke er bevist, at der blev gravet/fjernet sand og beplantning fra klitten ved ejendommen *Adresse4*.

Nedbrydningen af kysten er en påregnelig følge af naturens gang, og landsretten finder, at de tiltaltes handlinger ikke er straffri efter straffelovens § 14 om nødret. Grundlovens § 73 om ejendomsrettens ukrænkelighed kan ikke føre til, at de tiltaltes overtrædelser af kystbeskyttelsesloven og naturbeskyttelsesloven samt bekendtgørelse om klitfredning var berettigede. De tiltaltes handlinger kan heller ikke af andre grunde anses for straffri eller berettigede. Der er ikke indtrådt forældelse af overtrædelserne.

Straffene findes under hensyn til forholdenes karakter og grovhed passende udmålt. For så vidt angår tiltalte *Tiltalte1* henvises tillige til straffelovens § 89. Der er efter sagens karakter og omfang samt dens forløb ikke anledning til at nedsætte bøderne som følge af sagsbehandlingstiden.

Med de anførte ændringer stadfæster landsretten herefter dommen.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes.

De tiltalte skal betale sagens omkostninger for landsretten.